

VLINDERS ABTSWOUDSE BOS VLINDERMONITOR 2018

sporkehoutspanner

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging
KNNV afdeling Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT
afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Samenvatting.....	3
3. Methoden.....	4
4. Resultaten dagvlinders (vlinderbiotoop).....	5
5. Resultaten dagvlinders (vlinder route)	6
7. Resultaten nachtvlinders (micro)	10
8. Commentaar monitor	13
9. Jaarlijst dagvlinders (vlinderbiotoop).....	15
10. Jaarlijst dagvlinders (vlinder route)	16
11. Jaarlijst nachtvlinders (macro)	16
12. Jaarlijst nachtvlinders (micro)	21

Verantwoording

Monitor : Leo Poot/Marian Barendtzen
Dataverwerking : Leo Poot
Foto's : Leo Poot

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2019

Referentie: Vlinders Abtswoudse bos (vlinderbiotoop/vlinderroute) 2018,
KNNV afdeling Delfland, 2019

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1. Inleiding

In dit verslag zijn de data van het monitoren van dag en nachtvlinders (macro en micro) in de vlinderbiotoop, gelegen in het Abtswoudse bos midden, (x85-y443, km hok 37-26-21/31) verwerkt en weergegeven uit seizoen 2018. Tevens werden microvlinders die op het laken verschenen geteld en gefotografeerd of gevangen voor determinatie. Er werd dit seizoen niet specifiek gezocht op blad minerende soorten in het najaar.

De vlinderbiotoop is verdeeld in 17 sectoren met wisselend biotoop variërend in lengtes van 50-200 meter. In seizoen 2018 werd de vlinderbiotoop 23 keer gemonitord. Ook worden in dit verslag de resultaten van de vlinder route Abtswoudse bos midden (Marian Barendtzen) weergegeven. Deze route is verdeeld in 17 trajectdelen en werd dit seizoen 8 keer gemonitord op dagvlinders. De data van de vlinderbiotoop welke een overlap vormen aan de grenzen van de trajectdelen uit de vlinderroute werden hieraan toegevoegd.

2. Samenvatting

Er werden in de vlinderbiotoop 664 dagvlinders uit 19 soorten op naam gebracht dat is een afname in totalen imago's en een toename van twee soorten vergeleken met seizoen 2017. In de vlinder route werden 411 dagvlinders waargenomen uit 16 soorten dat is een toename in totalen imago's bij een gelijk aantal soorten vergeleken met seizoen 2017. *Hierbij moet worden vermeld dat in seizoen 2017 de vlinder route minder werd gelopen.* Er werden dit seizoen geen argusvlinders waargenomen. Het ontbreken van vooral nectar leverende flora is debet aan het ontbreken van vooral de Lycaenidae. Ook het ontbreken van *Coenonympha pamphilus* (hooibeestje) is een raadsel, waarschijnlijk is het ontbreken van populaties in de nabijheid hier debet aan. Een probleem is het achterstallig onderhoud, de in 2012 aangeplante waardplanten worden verdrongen door opslag van es en eik en verruiging in het algemeen.

Bij de nachtvlinders (macro) werden in seizoen 2018 lagere aantallen en soorten nachtvlinders waargenomen dan in seizoen 2017, 1079 uit 156. Wel werden 17 nog niet eerder, voor deze locatie, waargenomen soorten gedetermineerd. De soortenlijst telt nu 288 soorten.

Voor de microvlinders was het een redelijk goed seizoen, er werden 753 imago's (inclusief mijnen/rupsen en zakken) gedetermineerd uit 84 soorten een lichte toename vergeleken met seizoen 2017. Ook werden 16 (voor deze locatie) nog niet eerder waargenomen soorten gedetermineerd. De soortenlijst telt nu 223 soorten.

Voor de bedreigingen gelden dezelfde factoren als genoemd bij de dagvlinders plus het achterstallig onderhoud waardoor waardplanten worden verdrongen.

Ook de recreatiedruk in de vorm van hondenuitlaat services en wedstrijden met jachthonden zijn van negatieve invloed op de populaties.

3. Methoden

Het monitoren van dagvlinders werd gedaan volgens de standaard monitoring voor dagvlinders, hierbij worden in een denkbeeldige kooi van 5x5x5 meter alle vlinders geteld met vermelding van de soort. Incidenteel worden vlinders gevangen voor determinatie in geval van soorttwijfel en direct weer vrijgelaten. De intentie is om minstens 2 keer per maand in het vlinderseizoen dat in 2018 liep van april t/m november, bij zonnig weer en wind minder dan 4 Beaufort, te tellen. De vlinderbiotoop is verdeeld in 17 sectoren variërend van 50-200 meter met wisselend biotoop grassen/ bomen/ struiken /riet/ kruidachtigen/ ruigtes enz.). In dit gebied wordt in overleg met GZH door "Vockestaert" een op vlinders afgestemd maairegiem gevoerd.

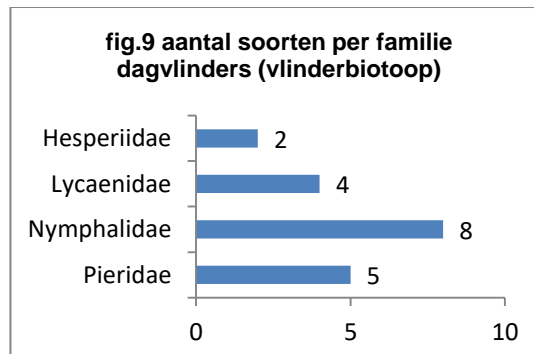
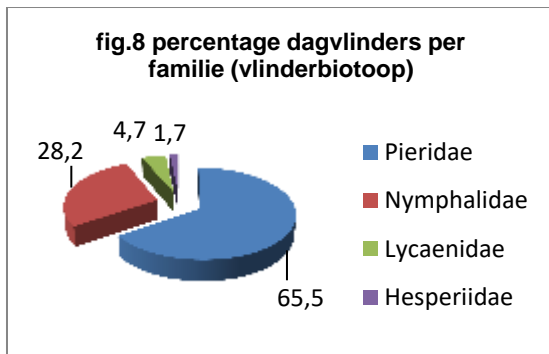
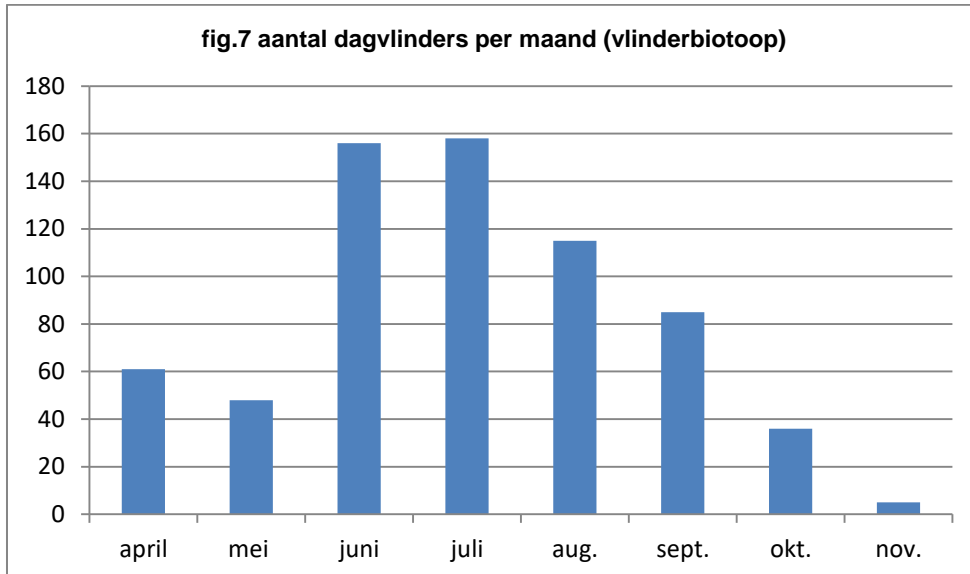
Bij de nachtvlinders werd met uitzondering van de maanden januari en februari, november en december de locatie één of meerdere keren bezocht waarbij met een lichtval (laken en lampen) vlinders werden gelokt. Tevens werden een 40 tal bomen/paaltjes/objecten met een lokstof (stroopmengsel) bestreken om vlinders te lokken welke normaliter niet of minder vaak op licht afkomen. Deze smeerplekken werden 2 maal per avond/nacht bekeken, de gespotte vlinders werden met de aantekening "op smeer" genoteerd. In eerder genoemde maanden werd er alleen met lokstof gewerkt. Alle vlinders werden gedetermineerd en het aantal genoteerd, vlinders die moeilijk op naam konden worden gebracht werden gefotografeerd of gevangen voor determinatie thuis. De volgende dag werden de gevangen imago's op dezelfde locatie weer vrijgelaten. Bij soorttwijfel betreffende de microlepidoptera werd gebruik gemaakt van de expertise van J. Scheffers en B. van As (ervaren microlepidopteristen). Gemonitord werd er bij geschikte weersomstandigheden, wind minder dan 5 Beaufort, temperatuur boven de 5°C en geen neerslag of nevel.

oranje bruinbandspanner

4. Resultaten dagvlinders (vlinderbiotoop)

In seizoen 2018 werden 664 dagvlinders op naam gebracht, index 51,0 (2017, 52,5), een geringe daling vergeleken met seizoen 2017. fig.7.

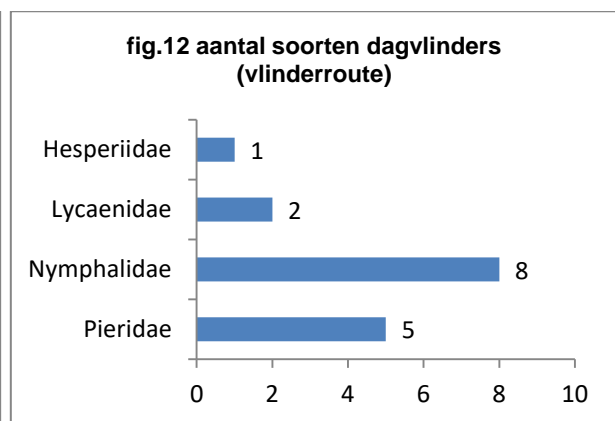
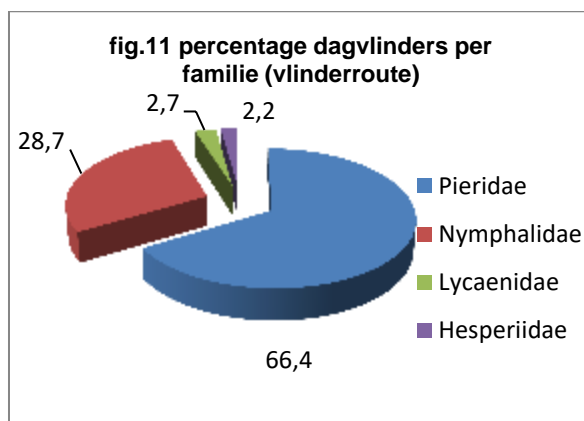
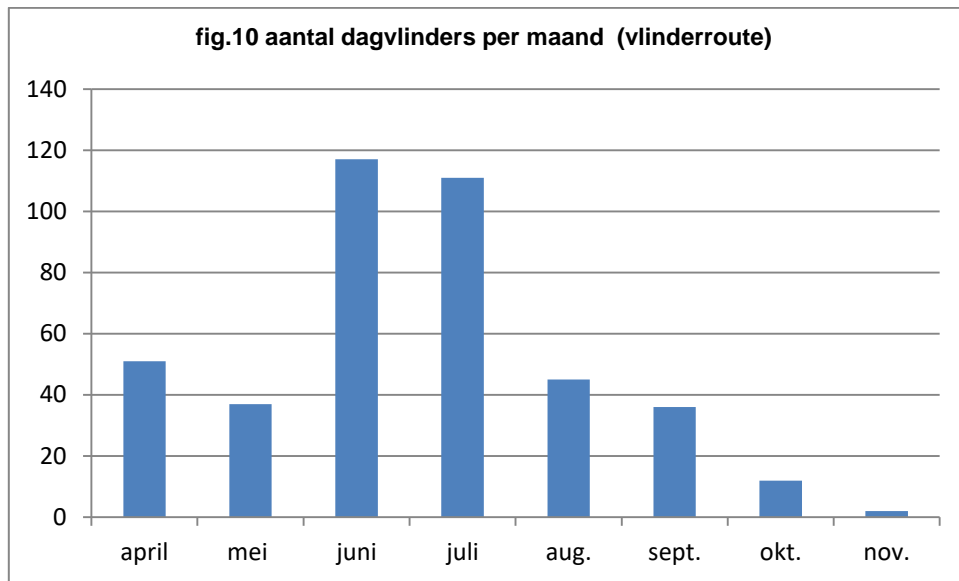

De Pieridae waren de meest voorkomende vlinders, top aantallen van het klein koolwitje, ruim 65,5% vlinders uit deze familie. De Nymphalidae lieten een stijging zien vergeleken met vorige seizoenen, debet hieraan is het feit dat de Satyrinae tegenwoordig als onderfamilie bij de Nymphalidae worden ingedeeld. De Lycaenidae en Hesperidae doen het structureel slecht in deze locatie. Fig.8.

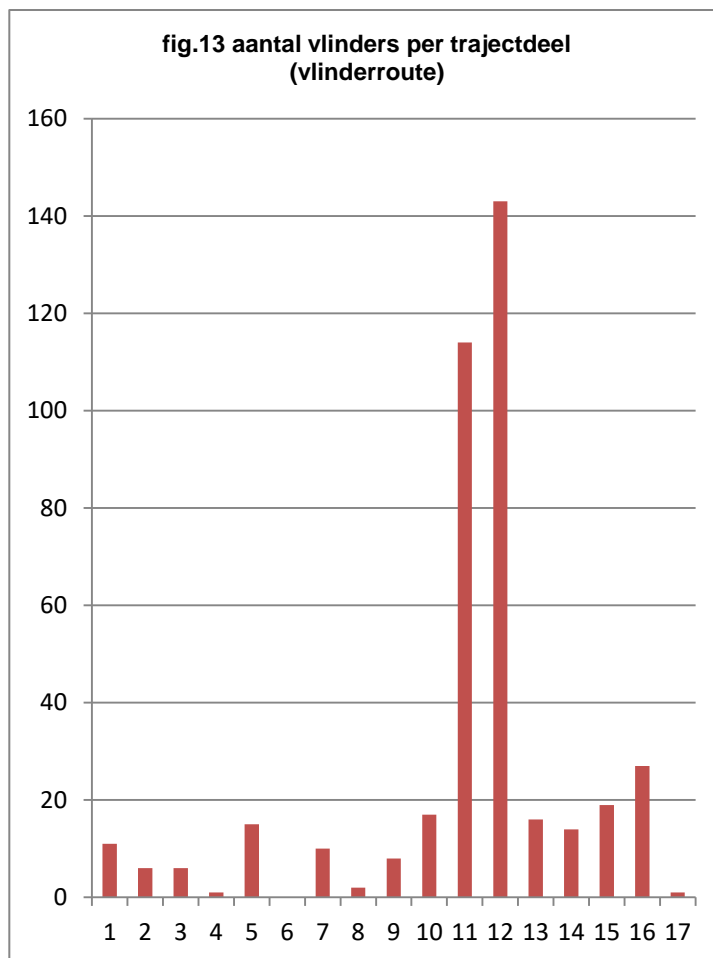
Uit de familie Lycaenidae werd het bruin blauwtje weer eens gespot waardoor het aantal soorten uit deze familie op 4 komt. Ook bij de Nymphalidae was een stijging van soorten te zien, dit is het effect van het eerder vermelde effect van herindeling van de families. De argusvlinder werd niet meer gespot dit seizoen waardoor uiteindelijk het aantal soorten hier met 1 soort af nam. Uit de overige families bleven het aantal soorten gelijk met dat uit seizoen 2017, fig.9.

5. Resultaten dagvlinders (vlinder route)

In seizoen 2018 werden 411 dagvlinders op naam gebracht, index 51,4 fig.10

De meest voorkomende vlinders uit de route waren de kleine koolwitjes, maar ook het oranjetipje en groot koolwitje lieten redelijke aantallen zien. Mede hierdoor werden de Pieridae de meest gespotte vlinders, 66,4%, fig.11. Bij de Nymphalidae 28,7%, werd het bont zandoogje het meest gespot met op afstand het dagpauwoog en atalanta. Ook in deze route zijn de Lycaenidae en Hesperidae gering in aantallen. De meeste soorten werden gezien bij de Nymphalidae gevolgd door de Pieridae, fig.12.

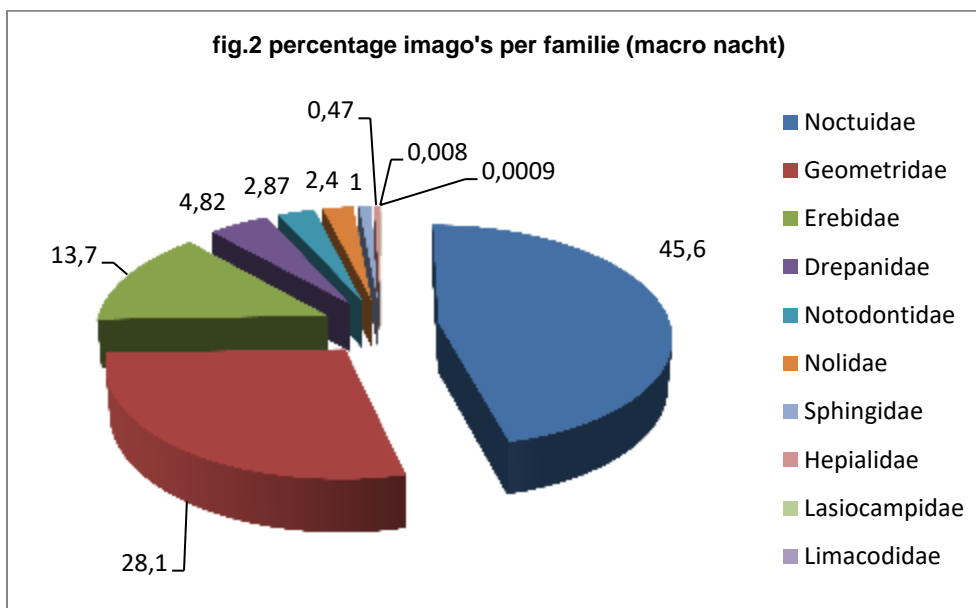
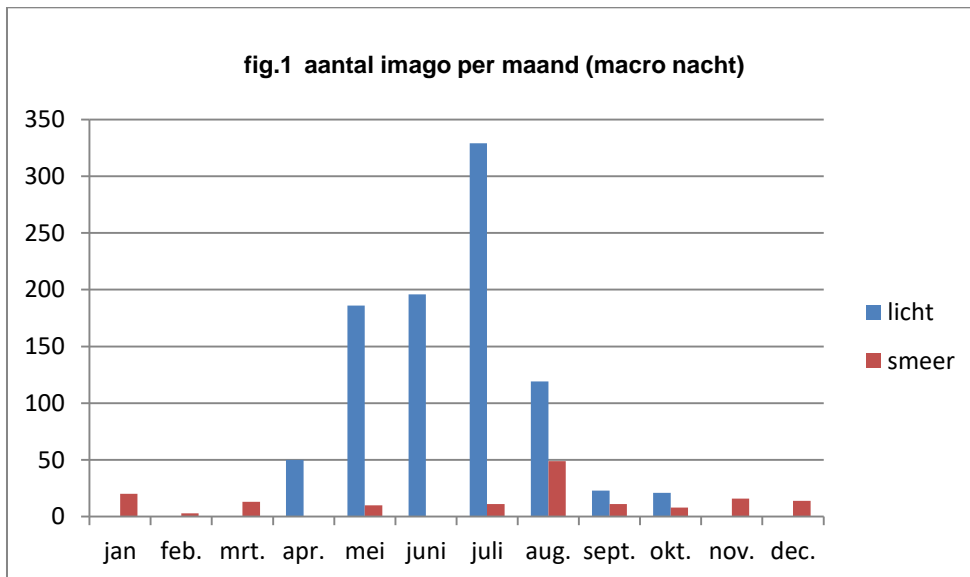
De minst aantrekkelijke trajectdelen lijken de delen 4-6-8-17 te zijn, de uitschieters te zien in de delen 11 en 12 zijn het gevolg van de toegevoegde data uit de sectoren van de vlinderbiotoop welke grenzen aan deze trajectdelen.fig.13.

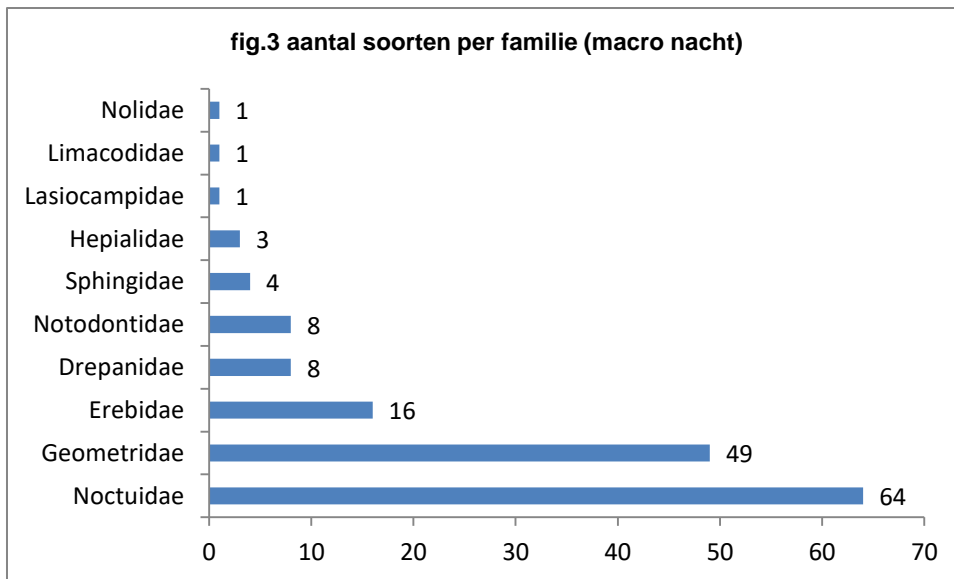
bruin blauwtje

6.Resultaten nachtvlinders (macro)

Er werden 1079 vlinders uit 10 families gedetermineerd (index 71,9) wat een afname in aantallen was vergeleken met seizoen 2017, fig.1.

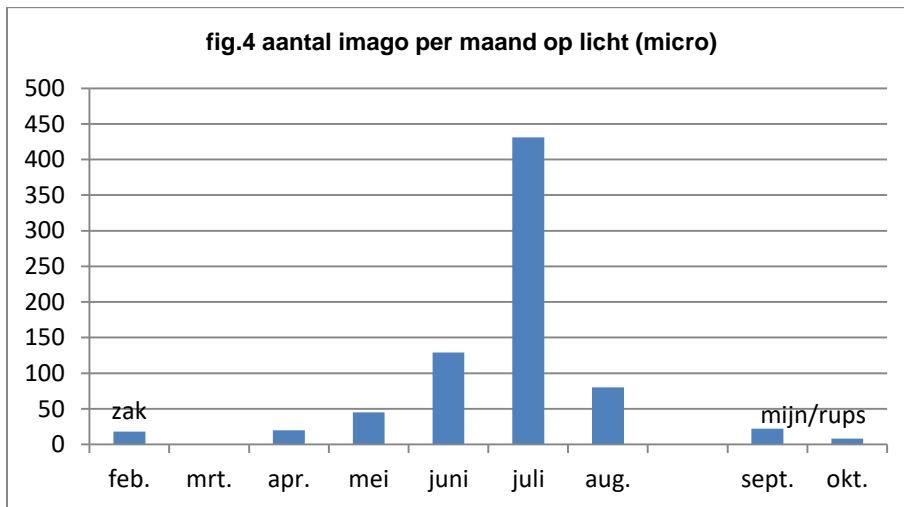
De meeste vlinders werden gevonden in de familie Noctuidae waar het haarbosje verrassend de lijst aanvoerde met als goede tweede de vierkantvlekuil. In de Geometridae waren de gerande spanner en gewone bandspanner de meest voorkomende. De kleine beer werd in de Erebididae de meest getelde terwijl bij de Drepanidae de soorten gele eenstaart en tweestip-orvlinder samen het meest gezien werden. Uit de overige families waren de aantallen laag met in een enkel geval maar 1 imago, de kleine groenuil is elk seizoen wel vrij talrijk maar is wel de enige soort uit deze familie.fig.2

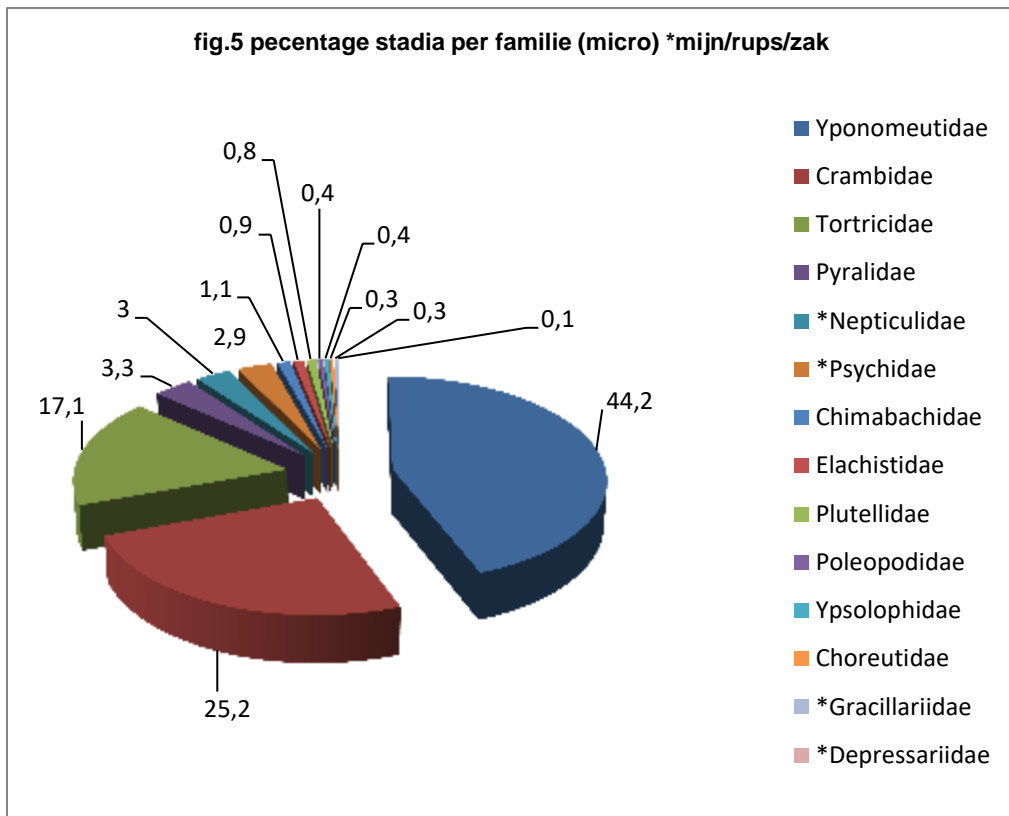
Er werden 156 soorten gedetermineerd, dat zijn er negen minder dan in 2017. Het aantal soorten varieert nogal per seizoen, in het verleden gescoorde soorten zijn soms jaren talrijk en kunnen ook jaren niet gezien worden of maar één exemplaar. Wel worden elk seizoen nog steeds nog niet eerder gespotte soorten in deze locatie gevonden, dit seizoen waren dat er 16. De meeste soorten werden gevonden in de Noctuidae waar de geogde worteluil (*Agrotis clavis*), meidoornuil (*Allophyas oxyacantha*), moerasplantenboorder (*Globia algae*), groot hoefbladboorder (*Hydraecia petasitis*) nieuwe soorten zijn. Bij de Geometridae konden oranje bruinbandspanner (*Cidaria vulfata*), geelblad (*Ennomos Quercinaria*), perentak (*Phigalia pilosaria*) en sporkehoutspanner (*Philerema vetulata*) als nieuw aan de meerjarenlijst worden bijgeschreven. Nieuw bij de Erebidae bruine sikkelluil (*Lespeyria flexula*), witvlakvlinder (*Orgyia antiqua*) en rondvleugelbeertje (*Thumatha senex*). Bij de Notodontidae 1 nieuwe soort, kleine wapendrager (*Clostera anachoreta*). De beukeneenstaart (*Watsonalla cultraria*) was nieuw bij de Drepanidae. Na het groot avondrood werd dit seizoen ook het klein avondrood (*Delephila porcellus*) gevonden bij de Sphingidae. Bij de Hepalidae was de hopwortelboorder (*Hepialis humuli*) een nieuwkomer. Ook werd een soort uit de Limacodidae een familie die maar twee soorten kent voor het eerst gevonden en wel de slakrups (*Apoda limacodes*). Eerder was er wel eens een pop van de soort gevonden maar nu ook het imago. Er werden 7 zeldzame soorten bij de macro's gedetermineerd. De meerjarenlijst telt nu 288 soorten.

7. Resultaten nachtvlinders (micro)

Dit seizoen werden 702 imago's, 4 rupsen en 25 mijntjes van minerende soorten en 22 zakken van zakdragers gedetermineerd, totaal 753, fig.4.

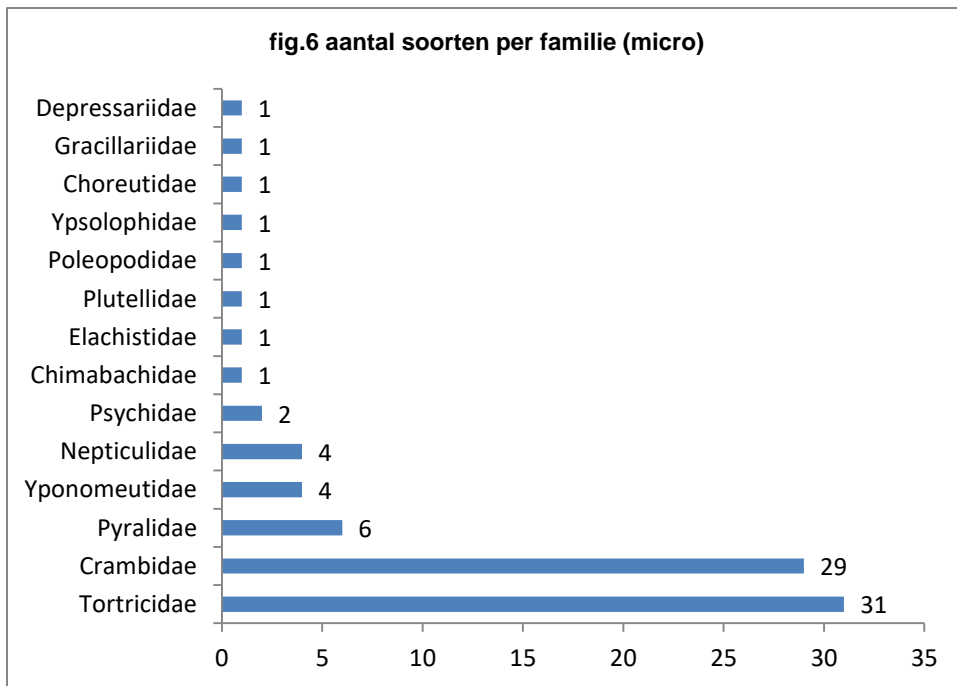
hoornzakdrager

Vlinders uit de familie Yponomeutidae scoorden de hoogste aantallen welke geheel op het conto komen van enkele soorten die massaal aanwezig kunnen zijn. De Crambidae en Tortricidae scoorden ook redelijke aantallen die elkaar niet zo veel ontlieden op afstand gevolgd door de Pyralidae. In de overige families waren de aantallen laag, de families waarvan mijntjes, zakken of rupsen werden gedetermineerd worden aangegeven met *.fig.5.

panterspitskopmot

Totaal werden 84 soorten gedetermineerd uit 14 families dat is een stijging vergeleken met 2017. De meeste soorten werden gevonden bij de Tortricidae en Crambidae. In 8 families werd slechts 1 soort gescoord, ook moet vermeld dat er niet gericht gezocht werd op minerende soorten in het najaar. Er werden 16 voor deze locatie nog niet eerder gedetermineerde soorten gevonden. Bij de Tortricidae waren dat, diamantborsteltje (*Acleris christana*), fijngestreepte haakbladroller (*Ancylis apicella*), gele bladroller (*Aphelea paleana*), giraffemot (*Clepsis pallidana*), fijne spikkelbladroller (*Cnephasia asseclana*), sladistelknoopvlekje (*Eudemis conterminana*) en zwarte populierenbladroller (*Gypsonoma oppressana*). Bij de Crambidae de aangebrande valkmot (*Evergestis extimalis*), luipaardlichtmot (*Nomophila noctuella*), geaderde grasmot (*Pediasia aridella*), grote grasmot (*Pediasia fascelinella*) en nazomer granietmot (*Udonia truncicolella*). De kraagvleugelmot (*Nephoterix angustella*) was nieuw bij de Pyralidae. Bij de Psychidae hoornzakdrager (*Luffia ferchaultella*). De distelkaartmot (*Agonopterix subpropinquella*) uit de familie Depressariidae. Bij de Ypsolophidae de panterenspitskopmot (*Ypsolopha sequella*). En uit de familie Nepticulidae akenmineermot (*Stigmella aceris*). Er werden 6 zeldzame soorten gedetermineerd. De meerjarenlijst telt nu 223 soorten.

8. Commentaar monitor

Dagvlinders:

Zowel in de vlinderbiotoop als in de vlinder route zijn de aantallen met uitzondering van de kleine koolwitjes structureel laag. Het aantal soorten neemt niet toe en van sommige soorten uit de families Lycaenidae, Hesperidae is nauwelijks sprake van een populatie daar er ieder seizoen minder of maar een enkel exemplaar wordt gespot. Zorgelijk is ook dat er steeds minder bruine zandoogjes worden gezien een vlinder uit de onderfamilie Satyrinae (Nymphalida) welke toch uitbundig zou moeten voorkomen in haar vliegperiode. Het ontbreken dit seizoen van de argusvlinder komt overeen met het landelijk beeld van deze soort en lijkt nu ook in deze locatie te zijn verdwenen. Het hooibeestje is ook nog steeds niet gespot.

Nachtvlinders:

Ook hier lijken de aantallen jaarlijks af te nemen wat vooral te zien is bij de Noctua's en Oligia's uit de familie Noctuidae die in het begin van de eeuw nog met vele tientallen imago's present waren. Bij de grasuil (Mythimna's) zien we ook een almaar dalende lijn terwijl er toch voldoende waardplanten voor eerder genoemde soorten voorhanden zijn. Het zelfde zien we in de familie Geometridae waar zeer algemene soorten zoals de stip en oogspanners (Idaea's-Cyclophora's) in almaar lagere aantallen voorkomen. Ook de voorjaarsvlinders (voorjaarsspanners) worden steeds zeldzamer in deze locatie. Bij de Erebidae/Notodontidae/Drepanidae zien we de aantallen ook terug lopen. Wel worden er elk seizoen weer soorten gedetermineerd die we nog niet eerder hebben waargenomen in deze locatie, dit gegeven maakt het de moeite waard de locatie te blijven monitoren.

Nachtvlinders (micro)

De al bekende populaties uit deze locatie lijken redelijk stabiel te zijn al valt er nog moeilijk een algemeen beeld te geven over de aantallen en soorten, daar er in het verleden nog niet specifiek naar de micro's werd gekeken. Ook bij de micro's werden nog niet eerder gedetermineerde soorten waargenomen in deze locatie. In seizoen 2018 werd er niet specifiek naar minerende soorten gezocht in de herfst waardoor er zeker soorten zijn gemist. De meerjarenlijst telt nu 223 soorten.

Algemeen:

Door de grootschalige houtkap is ook de ondergroei grotendeels verdwenen, gedeelten waar oa look-zonder-look floreerde zijn hierdoor ernstig aangetast en werd er dit seizoen geen enkele look meer gevonden. Dit zou wel eens de oorzaak kunnen zijn dat er aan de opmars van het oranjetipje (in de vlinderbiotoop, voorlopig) een eind is gekomen. Op de vlinder route werd de soort nog wel in redelijk aantal gespot. *Lasiommata megera* (argusvlinder) werd in deze locatie niet waargenomen, willen we de vlinder herintroduceren zullen maatregelen als aanleggen van op zuiden gelegen verticale structuren nodig zijn voor ei-afzet. Ook sinus beheer van de graslanden zou hieraan kunnen bijdragen die bovendien ook voor andere soorten positief zullen uitwerken.

De recreatiedruk in de vorm van hondenuitlaat services en wedstrijden met jachthonden juist in deze kwetsbare biotoop, hebben een negatief effect op de populaties. Ook werden rietorchissen vertrapt en die zijn in deze locatie toch zeldzaam! Het ontbreken van vooral nectar leverende flora is debet aan het ontbreken van vooral de *Lycaenidae*. Ook het ontbreken van *Coenonympha pamphilus* (hooibeestje) is een raadsel, waarschijnlijk is het ontbreken van populaties in de nabijheid hier debet aan. Een probleem is het achterstallig onderhoud, de in 2012 aangeplante waardplanten worden verdrongen door opslag van es en eik en meerdere soorten bomen en verruiging in het algemeen. Inzaaien klaversoorten en veldzuring voor de blauwtjes en kleine vuurvlinder. Het planten van vlinderstruiken (*Buddleja*) op strategische punten zou een welkome aanvulling zijn en het te kort aan nectar voor een deel oplossen.

Kraagvleugelmot (rups)

9. Jaarlijst dagvlinders (vlinderbiotoop)

Familie		soort	aantal	waardplant
Pieridae	<i>Anthocharis cardamines</i>	oranjetipje	4	<i>C.pratensis/A.officinalis</i>
	<i>Gonepteryx rhamni</i>	citroenvlinder	19	<i>Rh.frangula/Rh.cathartica</i>
	<i>Pieris brassicae</i>	groot koolwitje	25	Brassicaceae
	<i>Pieris napi</i>	klein geaderd witje	59	Brassicaceae
	<i>Pieris rapae</i>	klein koolwitje	328	Brassicaceae
Nymphalidae	<i>Aglais io</i>	dagpauwoog	34	<i>Urtica</i>
	<i>Aglais urticae</i>	kleine vos	2	<i>Urtica dioica</i>
	<i>Araschnia levana</i>	landkaartje	14	<i>Urtica doica</i>
	<i>Maniola jurtina</i>	bruin zandoogje	10	Poaceae
	<i>Pararge aegeria</i>	bont zandoogje	90	Poaceae
	<i>Polygonia c-album</i>	gehakkelde aurelia	4	<i>Urtica/Salix</i>
	<i>Vanessa atalanta</i>	atalanta	27	<i>Urtica</i>
	<i>Vanessa cardui</i>	distelvlinder	6	<i>Cirsium</i>
Lycaenidae	<i>Aricia agestis</i>	bruin blauwtje	1	<i>Geranium</i>
	<i>Celastrina argiolus</i>	boomblauwtje	5	<i>Rh.frangula/Rh.cathartica</i>
	<i>Lycaena phlaeas</i>	kleine vuurvlinder	16	<i>Rumex</i>
	<i>Polyommatus icarus</i>	icarusblauwtje	9	Fabaceae
Hesperiidae	<i>Ochlodes sylvanus</i>	groot dikkopje	9	Poaceae
	<i>Thymelicus lineola</i>	zwartsprietdikkopje	2	Poaceae

distelvlinder

10. Jaarlijst dagvlinders (vlinder route)

Familie	soort	soort	aantal	waardplant
Pieridae	Anthocharis cardamines	oranjetipje	20	C.pratensis/A.officinalis
	Gonepteryx rhamni	citroenvlinder	6	Rh.frangula/Rh.cathartica
	Pieris brassicae	groot koolwitje	35	Brassicaceae
	Pieris napi	klein geaderd witje	32	Brassicaceae
	Pieris rapae	klein koolwitje	180	Brassicaceae
Nymphalidae	Aglais io	dagpauwoog	20	Urtica
	Aglais urticae	kleine vos	1	Urtica dioica
	Araschnia levana	landkaartje	12	Urtica dioica
	Maniola jurtina	bruin zandoogje	9	Poaceae
	Pararge aegeria	bont zandoogje	43	Poaceae
	Polygonia c-album	gehakelde aurelia	9	Urtica/Salix
	Vanessa atalanta	atalanta	22	Urtica
	Vanessa cardui	distelvlinder	2	Cirsium
Lycaenidae	Celastrina argiolus	boomblauwtje	5	Rh.frangula/Rh.cathartica
	Lycaena phlaeas	kleine vuurvlinder	6	Rumex
Hesperiidae	Ochlodes sylvanus	groot dikkopje	9	Poaceae

11. Jaarlijst nachtvlinders (macro)

Z=zeldzaam

Familie	soort	soort	aantal	waardplant
Erebidae	Catocala nupta	rood weeskind	7	Salix/Populus
	Catocala sponsa	karmozijnrood weeskind	2	Quercus
	Eilema griseola	glad beertje	12	Lichenen
	Eilema sororcula	geel beertje	6	Lichenen
	Phragmatobia fuliginosa	kleine beer	29	div.kruidachtigen
	Euproctis chrosorrhoea	bastaardsatijnvlinder	5	div.loofbomen/struiken
	Euproctis similis	donsvlinder	2	div.loofbomen/struiken
	Herminia tarsicrinalis	schaduwsnuituil	5	afgevallen blad
	Hypena proboscidalis	bruine snuituil	22	Urtica
	Lespeyria flexula* z	bruine sikkelluil	2	Lichenen
	Lymantria dispar	plakker	1	div.loofbomen
	Orgyia antiqua*	witvlakvlinder	2	div.loofbomen/struiken
	Pelosia muscerda	muisbeertje	6	Lichenen
	Rivula sericealis	stro-uiltje	17	Poaceae
	Scoliopteryx libatrix	roesje	8	Salix/Populus
	Spilosoma lubricipeda	witte tijger	8	Urtica/Rumex
	Thumatha senex*	rondvleugelbeertje	14	Lichenen

vervolg jaarlijst nachtvlinders (macro)

Familie	soort	soort	aantal	waardplant
Noctuidae	Acronicta rumicis	zuringuil	4	Salix/Rubus
	Agrochola circellaris	bruine herfstuil	4	div.loofbomen
	Agrotis clavis*	geogde worteluil	2	Rumex
	Agrotis exclamationis	gewone worteluil	5	div.kruidachtige/Poaceae
	Agrotis ipsilon	grote worteluil	11	div.kruidachtige/Poaceae
	Agrotis puta	puta-uil	1	Rumex/T.officinale
	Agrotis segetum	gewone velduil	3	div.kruidachtige/Poaceae
	Allophyes oxyacantha*	meidoornuil	1	Crateagus
	Amphipyra pyramidae	piramidevlinder	14	div.loofbomen/struiken
	Apamea crenata	variabele grasuil	2	Poaceae
	Apamea monoglypha	graswortelvlinder	4	Poaceae
	Apterogenum ypsilon	wilgenschorsvlinder	1	Salix/Populus
	Arenostola phragmitidis	egale rietboorder	3	P.australis
	Atethmia centrigo	essengouduil	3	F.excelisior
	Autographa gamma	gamma-uil	13	div.kruidachtigen
	Axylia putris	houtspaander	13	div.kruidachtigen
	Caradrina morpheus	morpheus stofuil	3	Urtica/Rumex
	Conistra rubiginosa	zwartvlekwinteruil	2	div.loofbomen/struiken
	Conistra vaccinii	bosbesuil	34	div.loofbomen/struiken
	Cosmia trapezina	hyena	10	div.loofbomen/struiken
	Craniophora ligustri	schedeldrager	4	F.excelisior/Ligustrum
	Deltote bankiana	zilverstreep	6	Poaceae
	Deltote pygarga	donkere marmeruil	18	Poaceae
	Diachrysis chrysis	koperuil	5	Urtica/C.arvense
	Diarsia mendica	variabele breedvleugeluil	4	Rubus/Salix/Crateagus
	Diarsia rubi	gewone breedvleugeluil	1	div.kruidachtigen
	Eupsilia transversa	wachtervlinder	25	div.loofbomen/struiken
	Globia algae* z	moerasplantenboorder	1	T.latifolia/I.pseudacorus
	Globia sparganii	egelskopboorder	4	T.latifolia/I.pseudacorus
	Hopladrina blanda	egale stofuil	2	Rumex
	Hopladrina octogenaria	gewone stofuil	4	Rumex/S.graminea
	Hydraecia micacea	aardappelstengelboorder	6	Rumex/P.lanceolata
	Hydraecia petasitis* z	groot hoefbladboorder	1	P.hybridus
	Lacanobia oleracea	groente-uil	6	Urtica/C.avelana
	Laterologia ophiogramma	moeras-grasuil	11	G.maxima/P.arundinacea
	Leucania obsoleta	gestreepte rietuil	2	P.australis
	Mesapamea secalis	halmrupsvlinder	5	Poaceae
	Mesologia furuncula	zandhalmuiltje	2	Poaceae
	Mythimna albipuncta	witstipgrasuil	7	Poaceae
	Mythimna ferrago	gekraagde grasuil	4	D.glomerata/P.lanceolata
	Mythimna impura	stompvleugelgrasuil	5	Poaceae/P.australis
	Mythimna pudorina	grijze grasuil	3	Poaceae
	Mythimna straminea	spitsvleugelgrasuil	5	P.australis/P.arundinacea

vervolg jaarlijst nachtvlinders (macro)

Noctuidae	Noctua comes	volgeling	4	div.kruidachtigen
	Noctua fimbriata	breedbandhuismoeder	2	div.kruidachtigen
	Noctua pronuba	huismoeder	30	div.loofbomen/struiken
	Nonagra typhae	lisdoddeboorder	3	div.kruidachtigen/Poaceae
	Ochropleura plecta	haarbos	42	div.kruidachtigen
	Oligia fasciuncula	oranjegeel halmuiltje	15	Poaceae
	Oligia latruncula	donker halmuiltje	2	Poaceae
	Oligia strigilis	gelobd halmuiltje	7	Poaceae/P.arundinacea
	Orthosia cerasi	tweestreeppoorjaarsuil	6	Quercus/Salix/Betula
	Orthosia cruda	kleine voorjaarsuil	4	div.loofbomen
	Orthosia incerta	variabele voorjaarsuil	5	Quercus/Salix/Rumex
	Phlogophora meticulosa	agaatvlinder	7	polyfaag
	Plusia festucae	goudvenstertje	6	Carex/l.pseudacorus
	Pyrrhia umbra z	oranje o-vlinder	1	Chamerion
	Rhizedra lutosa	herfst-rietboorder	6	P.australis
	Simyra albovenosa	kleine rietvink	4	P.australis
	Subacronicta megacephala	schilddrager	13	Salix
	Trachea atriplicis	meldevlinder	6	div.kruidachtigen
	Xestia c-nigrum	zwarte-c-uil	19	Chamerion/Salix
	Xestia triangulum	driehoekuil	9	div.kruidachtigen
	Xestia xanthographa	vierkantvlekuil	38	div.kruidachtigen/Poaceae

Familie	soort	soort	aantal	waardplant
Notodontidae	Clostera anachoreta* z	kleine wapendrager	3	Populus-Salix
	Notodonta dromedarius	dromedaris	5	div.loofbomen
	Notodonta ziczac	kameeltje	2	Salix
	Phalera bucephala	wapendrager	4	div.loofbomen/struiken
	Pheosia tremula	brandvlerkvlinder	6	Salix/Betula
	Pterostoma palpina	snuitvlinder	3	div.loofbomen
	Ptilodon capucina	kroonvogeltje	3	Quercus/Betula
	Thaumetopoea processionea	eikenprocessierups	5	Quercus
Drepanidae	Drepana curvatula	bruine eenstaart	1	Betula/Alnus
	Drepana falcataria	berkeneenstaart	9	Betula/Alnus
	Habrosyne pyritoides	vuursteenvlinder	6	Rubus
	Ochropacha duplaris	tweestip-orvlinder	12	Populus/Alnus
	Tethea ocularis	peppel or-vlinder	4	Populus
	Thyatira batis	braamvlinder	6	Rubus
	Watsonalla binaria	gele eenstaart	12	div.loofbomen
	Watsonalla cultraria*	beukeneenstaart	2	F.sylvatica

vervolg jaarlijst nachtvlinders (macro)

Familie	soort	soort	aantal	waardplant
Sphingidae	Delephila porcellus*	klein avondrood	1	Galium
	Laothoe populi	populierenpijlstaart	6	Salix/Populus
	Smerinthus ocellata	pauwoogpijlstaart	3	Salix/Populus
	Sphinx ligustri	ligusterpijlstaart	1	F.excelsior/Ligustrum
Hepialidae	Hepialis humuli*	hopwortelboorder	1	Poaceae/Rumex
	Pharmacis lupulina	slawortelboorder	3	Poaceae
	Triodia sylvina	oranje wortelboorder	1	Rumex/T.officinale
Nolidae	Earias clorana	kleine groenuil	26	Salix
Limacodidae	Apoda limacodes*	slakrups	1	Quercus
Lasiocampidae	Euthrix potatoria	rietvink	9	P.australis/D.glomerata

Familie	soort	soort	aantal	waardplant
Geometridae	Agriopsis leucophaearia	kleine voorjaarsspanner	10	Quercus
	Biston betularia	peper-en-zoutvlinder	4	div.loofbomen
	Cabera exanthemata	bruine grijsbandspanner	1	Salix/Populus
	Cabera pusaria	witte grijsbandspanner	22	Betula/Alnus
	Campaea margaritaria	appeltak	3	div.loofbomen
	Cidaria fulvata*	oranje bruinbandspanner	2	Rosa
	Colostygia pectinataria	kleine groenbandspanner	5	Galium
	Dysstroma truncata	schimmelspanner	4	Ribes/Lonicera
	Ecliptopera silaceata	marmerspanner	6	polyfaag
	Ectropis crepuscularia	gewone spikkelspanner	18	div.loofbomen
	Ennomos alniaria	geelschouderspanner	3	div.loofbomen
	Ennomos quercinaria* z	geelblad	2	div.loofbomen
	Epirrhoe alternata	gewone bandspanner	26	Galium
	Epirrita dilutata	herfstspanner	1	div.loofbomen
	Eupithecia abbreviata	voorjaarsdwergspanner	11	Q.robur
	Eupithecia centaureata	zwartvlekdwergspanner	1	div.kruidachtigen
	Eupithecia tantillaria	fijnsparidwergspanner	1	Picea
	Eupithecia tripunctaria	schermbloemdwergspanner	3	Heracleum
	Gandaritis pyraliata	gele agaatspanner	6	Galium
	Geometra papilionaria	zomervlinder	4	Betula
	Hemithea aestivaria	kleine zomervlinder	14	div.loofbomen/struiken
	Hydriomena furcata	variabele spanner	4	div.loofbomen
	Hydriomena impluviata	groenbandspanner	2	Alnus
	Hypomecis punctinalis	ringspikkelspanner	8	div.loofbomen/struiken
	Hypomecis roboraria	grote spikkelspanner	1	div.loofbomen

vervolg jaarlijst nachtvlinders (macro)

Familie	soort	soort	aantal	waardplant
Geometridae	<i>Idaea aversata</i>	grijze stipspanner	5	div.kruidachtigen
	<i>Idaea biselata</i>	schildstipspanner	5	div.kruidachtigen
	<i>Idaea straminata</i>	egale stipspanner	2	div.kruidachtigen
	<i>Idaea subsericeata</i>	satijnstipspanner	4	div.kruidachtigen
	<i>Ligdia adustata</i>	aangebrande spanner	4	E.europaeus
	<i>Lomaspilis marginata</i>	gerande spanner	27	Salix/Populus
	<i>Lomographa bimaculata</i>	tweevlekspanner	2	Crataegus/Prunus
	<i>Lomographa temerata</i>	witte schaduwspanner	2	Crataegus/Prunus
	<i>Macaria alternata</i>	donker klaverblaadje	27	div.loofbomen/struiken
	<i>Operophtera brumata</i>	kleine wintervlinder	9	div.loofbomen/struiken
	<i>Opisthograptis luteolata</i>	hagedoornvlinder	1	div.loofbomen/struiken
	<i>Ourapteryx sambucaria</i>	vliervlinder	1	S.nigra
	<i>Pasiphila rectangulata</i>	groene dwergspanner	12	P.spinosa
	<i>Peribatodes rhomboidaria</i>	taxusspikkelspanner	1	div.loofbomen
	<i>Perizoma alchemillata</i>	hennepnetelspanner	5	G.tetrahit
	<i>Phigalia pilosaria*</i>	perentak	2	Quercus
	<i>Philerema vetulata*</i>	sporkehoutspanner	4	R.frangula
	<i>Plemyria rubiginata</i>	blauwrandspanner	3	Alnus
	<i>Selenia lunularia</i>	lindeherculesje	2	Salix
	<i>Timandra comae</i>	lieveling	7	Rumex/Persicaria
	<i>Xanthorhoe ferrugata</i>	vierbandspanner	6	div.kruidachtigen
	<i>Xanthorhoe fluctuata</i>	zwartbandspanner	1	div.kruidachtigen
	<i>Xanthorhoe montanata</i>	geogde bandspanner	7	div.kruidachtigen
	<i>Xanthorhoe spadiciaria</i>	bruine vierbandspanner	2	div.kruidachtigen

Perentak

12. Jaarlijst nachtvlinders (micro)

Z=zeldzaam

Familie	soort	soort	aantal	stad.	waardplant
Tortricidae	Acleris cristana* z	diamantborsteltje	2	imago	div.loofbomen/struiken
	Acleris emargana	gehakelde bladroller	1	imago	Salix
	Acleris ferrugana	lichte boogbladroller	2	imago	div.loofbomen
	Aleimma loeflinguana	zonneproetbladroller fijngestreepte	9	imago	Quercus
	Ancylis apicella*	haakbladroller	1	imago	Ligustrum/P.spinosa
	Ancylis diminutana	lichte haakbladroller	1	imago	Salix
	Aphelea paleana*	gele bladroller	1	imago	Cirsium/Plantago
	Apotomis betuletana	berkenmarmarbladroller zwartwitte	2	imago	Betula
	Apotomis turbidana	marmarbladroller	2	imago	Salix/Betula
	Archips podana	grote appelbladroller	3	imago	Corylus/Rosa
	Archips xylostearna	gevlamde bladroller	12	imago	Acer/Crateagus
	Cacoecimorpha pronubana	anjerbladroller	1	imago	polyfaag
	Celypha lacunana	brandnetelbladroller	18	imago	polyfaag
	Clepsia consimilana	tuinbladroller	1	imago	Ligustrum/Crataegus
	Clepsia pallidana* z	giraffemot	2	imago	Urtica/Solidago
	Clepsia spectrana	koolbladroller	2	imago	Scirpus/div.loofbomen
	Cnephassa asseclana*	fijne spikkelbladroller	1	imago	Plantago/Rumex
	Cnephassa incertana	spikkelbladroller	3	imago	Plantago/Rumex
	Cnephassa spp		4	imago	
	Epinotia trigonella	tweevlekoogbladroller	1	imago	Alnus/Betula/Corylus
	Eudemis conterminana*	sladistelknoopvlekje	1	imago	S.oleraceus
	Gypsonoma oppressana*	zwarte populierenbladroller	2	imago	Populus
	Hedya nubiferana	gewone witvlakbladroller	2	imago	div.loofbomen
	Hedya pruniana	pruimwitvlakbladroller	4	imago	div.loofbomen/struiken
	Hedya salicella	pinguintje	7	imago	Salix/Populus
	Notocelia uddmanniana	bramenbladroller	5	imago	Rubus
	Pandemis cerasana	kersenbladroller	19	imago	polyfaag
Pandemis corylana	hazelaarbladroller	4	imago	Corylus	
Pandemis dumetana	fijnmazige bladroller	13	imago	polyfaag	
Syndemis musculana	struikbladroller	1	imago	polyfaag	
Zeiraphera isertana	grootkopbladroller	1	imago	polyfaag	
Familie	soort	soort	aantal	stad.	waardplant
Pyralidae	Acrobasis advenella	mutsjeslichtmot	4	imago	Crataegus
	Acrobasis repandana	oranje eikenlichtmot	3	imago	Quercus
	Endotricha flammealis	strooiselmot	7	imago	Euphorbia
	Euzophera pinguis	tweekleurige lichtmot	6	imago	F.exelsior
	Hypsopygia costalis	triangelmot	1	imago	hooi/vogelnest
	Nephoterix angustella* z	kraagvleugelmot	4	rups	E.europaeus

vervolg (micro)

Familie	soort	soort	aantal	stad.	waardplant
Crambidae	Acentria ephemerella	duikermot	7	imago	Elodea/Potamogeton
	Agriphila latistria	witlijngrasmot	1	imago	Bromus
	Agriphila straminella	blauwooggrasmot	5	imago	Festuca/Bromus
	Agriphila tristella	variabele grasmot	4	imago	Poaceae
	Anania coronata	gewone coronamot	2	imago	Fraxinus/Ligustrum
	Anania crocealis z	gegolfde lichtmot	1	imago	P.dysenterica
	Anania hortulata	bonte brandnetelmot	2	imago	Urtica/Rubus
	Calamotropha paludella	rietsnuitmot	5	imago	Typha
	Cataclysta lemna	kroosvlindertje	54	imago	Lemna
	Chilo phragmitella	rietmot	1	imago	G.maxima
	Chrysoteuchia culmella	gewone grasmot	34	imago	Poaceae
	Crambus perlella	bleke grasmot	5	imago	Poaceae
	Crambus pratella	streepjesgrasmot	3	imago	Poaceae
	Cydalima perspectalis	buxusmot	11	imago	Buxus
	Donacaula forficella	liesgrassnuitmot	1	imago	P.australis/G.maxima
	Duponchelia fovealis	duponcheliemot	1	imago	polyfaag
	Elophila nymphaeata	waterleliemot	11	imago	Potamogeton
	Eudonia mercurella	variabele grasmot	5	imago	Bryophyta
	Evergestis extimalis*	aangebrande valkmot	1	imago	Brassicae
	Nomophila noctuella*	luipaardlichtmot	1	imago	Poaceae/Trifolium
	Ostrinia nubilalis	maisboorder	2	imago	Zea mays
	Pediasia aridella*	geaderde grasmot	1	imago	Poaceae
	Pediasia fascelinella*	grote grasmot	4	imago	Poaceae
	Platytes cerussella	v-baardsnuitmot	3	imago	Poaceae
	Pleuroptya ruralis	parelmoermot	19	imago	Urtica
	Pyrausta aurata	muntvlinder	2	imago	M.aquatica
	Schoenobius gigantella	rietsnuitmot	1	imago	P.australis/G.maxima
	Udea olivalis	witvlekkruidentmot	2	imago	Rumex/Urtica
	Udonia truncicolella*	nazomer granietmot	1	imago	Bryophyta

Familie	soort	soort	aantal	stad.	waardplant
Yponomeutidae	Yponomeuta evonymella	vogelkersstippelmot	105	imago	Prunus
	Yponomeuta padella	meidoornstippelmot	102	imago	Prunus/Crataegus
	Yponomeuta rorrella	wilgenstippelmot	124	imago	S.alba
	Yponomeuta sedella	hemelsleutelstippelmot	2	imago	Crassulaceae
Chimabachidae	Diurnea fagella	voorjaarskortvleugelmot	8	imago	polyfaag
Psychidae	Luffia ferchaultella*	hoornzakdrager	14	zak	lychenen
	Psyche casta	gewone zakdrager	8	zak	planten resten

vervolg (micro)

Familie	soort	soort	aantal	stad.	waardplant
Poleopodidae	Carcina quercana	vuurmot	3	imago	Quercus
Depressariidae	Agonopterix subpropinquella* z	distelkaartmot	1	imago	Cirsium
Plutellidae	Plutella xylostella	koolmotje	6	imago	S.arvensis
Elachistidae	Elachista maculicerusella	grijsgeklepte grasmineermot	7	imago	Poaceae
Ypsolophidae	Ypsolopha sequella* z	panterspitskopmot	3	imago	Acer
Choreutidae	Anthophila fabriciana	brandnetelmot	2	imago	Urtica
Gracillariidae	Phyllonorycter salictella	witstreepwilgenvouwmot	2	mijn	Salix
Nepticulidae	Stigmella aceris*	akenmineermot	5	mijn	A.campestre
	Stigmella lemniscella	iepenbladrandmineermot	11	mijn	Ulmus
	Stigmella sakhalinella	bladrandberkenmineermot	2	mijn	Betula
	Stigmella ulmivora	iepenmineermot	5	mijn	Ulmus

gegolfdde lichtmot

Wat is en doet de KNNV?

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging afdeling Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving. Een vereniging waarvan de leden actief bezig zijn met natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming. Via deze N's komen we tot een duurzame en robuuste natuur.

Door excursies, lezingen, cursussen, inventarisaties, advisering en natuurbeheer worden deze doelen vorm gegeven. De activiteiten zijn in drie categorieën te verdelen: voor de gezelligheid, voor mensen die meer willen weten en voor specialisten. Dit alles rond onderwerpen van de natuur bij ons in de buurt.

De KNNV voelt zich verantwoordelijk voor het Delflandse gebied, dat zich uitstrekt van de Noordzeekust tot aan de Rottemeren en tussen de A12 en de A20. Dit gebied bezit prachtige parken, cultuurlandschappen en natuurgebieden, ook particuliere tuinen worden steeds belangrijker voor de natuur.

Het werkgebied omvat de gemeenten Delft, Lansingerland, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Westland, en de gebieden Sion, Wilhelminapark, Elsenburgerbos (Rijswijk) en Ypenburg (Den Haag).

De KNNV afdeling Delfland is ook een werkgroep van de Zoogdiervereniging en Ravon.

Meer informatie is te vinden op de website: www.knnv.nl/afdelingDelfland.